

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420182217
AA43-0779-18/5

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 23.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents Valters Poķis,
tiesneši Una Mihailova un Ojārs Priedītis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „VIA SMS” pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru SIA „VIA SMS” tiktu izsniegta speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai bez nosacījuma līdz 2016.gada 31.oktobrim novērst Patērētāju tiesību aizsardzības centra ierosinātajā lietā Nr.F-201 konstatēto Patērētāju tiesību aizsardzības likuma pārkāpumu, zaudējumu 319 418,83 *euro* apmērā atlīdzinājumu un Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2017.gada 21.februāra lēmuma Nr.8-pk atcelšanu, sakarā ar SIA „VIA SMS” apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 5.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk – centrs vai atbildētājs) 2016.gada 18.oktobra lēmumu Nr.NK-2016-49 (turpmāk – lēmums Nr.1) pieteicējai SIA „VIA SMS” izsniegta speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai Latvijā Nr.NK-2016-040 uz nenoteiktu laiku (turpmāk – licence) ar šādu nosacījumu: pieteicēja līdz 2016.gada 31.oktobrim novērs centra ierosinātajā lietā Nr.F-201 konstatēto Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) pārkāpumu pieteicējas piemērotajās komisijas maksās par patērētāju kreditēšanas līgumu pagarināšanu (termiņa atlikšanu), nodrošinot, ka kredīta kopējās izmaksas patērētājam kopā ar komisijas maksu par kredīta atmaksas

termiņa pagarināšanu saistībā ar līgumu klientam nepārsniegs 0,25 procentus dienā par visu līguma darbības laiku, ja līguma darbības termiņš ar kredīta atmaksas pagarināšanu pārsniedz 30 dienas (turpmāk – Nosacījums).

[2] Centrs 2016.gada 16.jūnijā pēc savas iniciatīvas uzsāka patērētāju kolektīvo interešu lietu par pieteicējas īstenotās komercprakses atbilstību 2015.gada 28.maijā Saeimā pieņemtajiem grozījumiem PTAL, kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī.

Administratīvais process iestādē noslēdzās ar centra 2017.gada 21.februāta lēmumu Nr.8-pk par patērētāju kolektīvo interešu pārkāpumu (turpmāk – lēmums Nr.2), ar kuru pieteicējai uzlikta soda nauda 9000 *euro* apmērā par negodīgu komercpraksi, kas izpaudusies kā kredīta kopējās izmaksu 0,25 procenti dienā par visu līguma darbības laiku pārsniegšana, ja līguma darbības termiņš ar kredīta atmaksas pagarināšanu pārsniedz 30 dienas.

Lēmums Nr.2 pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējas rīcība, slēdzot ar patērētājiem vienošanās par kredīta atmaksas atlikšanu, ir atzīstama par komercpraksi, jo šāda darbība ir tieši saistīta ar pakalpojumu sniegšanu patērētājam.

[2.2] No pieteicējas sniegtās informācijas neizriet, ka, pagarinot līguma termiņu, pagarināšanas maksa tiek aprēķināta no aizņēmuma summas un aizdevuma piešķiršanas komisijas maksas kopsummas, proti, ka aizdevuma piešķiršanas komisijas maksa tiktu kapitalizēta, tādējādi palielinot pamatparāda summu. Pieteicējas piedāvātā pagarināšanas maksa pēc būtības ir uzskatāma par maksu par noslēgtā līguma termiņa pagarināšanu, neizbeidzot līgumu. Neskatoties uz to, ka pieteicēja vienošanos par grozījumu veikšanu līgumā nosauc par pārjaunojuma līgumu, patērētājs, pagarinot līguma termiņu, noslēdz ar pieteicēju vienošanos par grozījumiem līgumā nevis pārjaunojuma līgumu.

[2.3] Pieteicēja īstenoja negodīgu komercpraksi un piemēroja patērētājiem PTAL neatbilstošas kredīta atmaksas termiņa atlikšanas (pagarināšanas) komisijas maksas, kas patērētājiem laika posmā no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 31.oktobrim radīja zaudējumus 128 307,27 *euro* apmērā. Pieteicēja īstenoja profesionālai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, kas ir uzskatāma par negodīgu komercpraksi, kas ir aizliegta. Pieteicējai īstenojot komercpraksi, ir jāņem vērā, ka par profesionālai rūpībai atbilstoša un par godīgu uzskatāma komercprakse, kas tiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

[2.4] Soda naudas piemērošanā centrs ņēma vērā pieteicējas pieļautā pārkāpuma būtību, raksturu un radīto kaitējumu patērētāju kolektīvajām interesēm. Ar soda naudas palīdzību pieteicēja tiks motivēta savā turpmākajā komercpraksē nepieļaut līdzīga rakstura pārkāpuma izdarīšanu.

[3] Nepiekrītot lēmumam Nr.1 daļā, ar kuru licencē iekļauts Nosacījums, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, vienlaikus prasot zaudējumu atlīdzinājumu. Tāpat arī nepiekrītot lēmumam Nr.2, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu.

Pieteikumi pamatoti ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicēja, pamatojoties uz Civillikuma 1867.pantā noteikto, ka pārjaunojuma līgums, ar kuru tiek atcelta iepriekšējā saistību tiesība pārvēršot to jaunā, noslēdz pārjaunojuma līgumu ar patērētāju. Ievērojot, ka pēc pārjaunojuma līguma noslēgšanas starp patērētāju un pieteicēju ir izveidojusies jauna saistība, pieteicēja uzskata, ka uz šo jauno saistību atkārtoti piemērojama „komisijas maksu trepe”, proti, PTAL 8.panta 2.³ daļas noteikumi. Noslēdzot pārjaunojuma līgumu, pieteicēja un patērētājs vienojas par pieteicējas kapitāla lietošanu atbilstoši tirgus principiem.

[3.2] Pieteicējai nav zināma neviena tiesību norma, kas aizliegtu vai ierobežotu pieteicējas un patērētāja tiesību slēgt saistību pārjaunojuma līgumu pēc tam, kad sākotnējam starp pusēm noslēgtajam aizdevuma līgumam ir beidzies termiņš. Līgumu brīvības princips ir privātautonomijas nozīmīgākā izpausme, kas nozīmē, ka līdzēji var brīvi noteikt līguma saturu.

[3.3] Centrs nepamatoti noteicis Nosacījumu, ka pieteicējai būtu jānodrošina, ka kredīta kopējās izmaksas patērētājam kopā ar komisiju par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu saistībā ar līgumu klientam nepārsniegs 0,25 procentus dienā gadījumos, kad aizdevuma līgums ar atmaksas termiņu 30 dienas tiek pārjaunots uz nākamo termiņu. Laikā kopš pieteicēja darījumu ietvaros ar patērētāju sākusī slēgt saistību pārjaunojuma līgumus, par to netika saņemta neviena patērētāja sūdzība.

[3.4] Pieteicēja kopš 2016.gada 1.novembra atbilstoši centra noteiktajam Nosacījumam nodrošina, ka maksa par pieteicējas kapitāla lietošanu ar termiņu virs 30 dienām nepārsniedz 0,25 procentus dienā no aizdevuma summas, sākot ar pirmo aizdevuma dienu, kā rezultātā pieteicējai 2016.gada novembra un decembra mēnešos būs radušies zaudējumi negūtās peļņas veidā 48 076,00 *euro* apmērā.

[4] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumā pieteicējas pieteikumus uzskata par nepamatotiem, papildus norādot turpmāk minētos apsvērumus.

[4.1] Pirms lēmuma Nr.1 pieņemšanas centrs ņēma vērā lietas Nr.F-201 ietvaros konstatēto pieteicējas pieļauto būtisko normatīvo aktu pārkāpumu, par kuru pieteicēja informēta un aicināta iesniegt rakstveida apņemšanos. Tā kā pieteicēja neiesniedza rakstveida apņemšanos, tādējādi neatzīstot vainu par centra konstatēto pārkāpumu, centrs pieņēma lēmumu Nr.1 ar Nosacījumu, lai nodrošinātu, ka pieteicēja pārtrauc un neturpina lietas Nr.F-201 ietvaros konstatētā pārkāpuma īstenošanu. Nosacījums ir ietverts, ņemot vērā spēkā esošo normatīvo aktu regulējumu, tas neierobežo pieteicējas kā licencēta patērētāju kredītu devēja darbību.

[4.2] Iekļaujot lēmumā Nr.1 Nosacījumu, centrs ir rīkojies savas kompetences robežās un ievērojis rīcības brīvības izmantošanas robežas,

nepārkāpjot tiesību normu saprātīgas piemērošanas un patvaļas aizlieguma principus, bet preventīvi nodrošinājies pret iespējamiem smagiem pārkāpumiem patērētāju kreditēšanas nozarē.

[4.3] Apstākļi vien, ka pušu starpā noslēgtās vienošanās nosaukums ir „pārjaunojuma līgums”, nav pierādījums, ka patērētājs ir vēlējies noslēgt pārjaunojuma līgumu Civillikuma izpratnē. Patērētājs, pagarinot līguma termiņu, noslēdz ar pieteicēju vienošanos par grozījumiem līgumā, nevis pārjaunojuma līgumu.

[4.4] Pieteicējai ar lēmumu Nr.2 piemērotā soda nauda ir pamatota un samērīga attiecībā pret tās pieļauto pārkāpumu.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2017.gada 18.oktobra lēmumu administratīvās lietas, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteicējas pieteikumiem, apvienotas vienā tiesvedībā.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 5.janvāra spriedumu pieteicējas pieteikumi noraidīti.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[6.1] No lietas materiāliem izriet, ka centrs 2016.gada 11.jūlijā veica pārbaudi pieteicējas interneta vietnē *www.viasms.lv*, par ko sastādīja aktu Nr.E-LAB/20160701-1-1, kurā konstatēja, ka pieteicēja piedāvā patērētājiem kreditēšanas līgumus ar norādītām kreditēšanas kopējām izmaksām patērētājam.

Pēc centra 2016.gada 11.jūlija vēstulē Nr.3.3.-7/4414/F-201 ietvertā aicinājuma pieteicēja 2016.gada 13.jūlijā centram iesniedza informāciju par kredīta pagarināšanas izmaksām uz 7, 14 un 30 dienām.

Ar centra 2016.gada 6.oktobra vēstuli Nr.3.3.-7/6486/F-201 pieteicēja informēta, ka 2016.gada 6.oktobra veiktajā pārbaudē pieteicējas interneta vietnē *www.viasms.lv*, par ko sastādīts akts Nr.E-LAB/20161006-1-1, konstatētais liecina, ka pieteicējas piemērotās komisijas maksas, pagarinot aizdevuma termiņu, neatbilst PTAL 8.panta 2.³ daļai.

Centrs 2016.gada 8.decembrī, izvērtējot 2016.gada 7.decembrī starp pieteicēju un patērētāju noslēgtu aizdevuma līguma paraugu, konstatēja, ka piemērojamo komisijas maksu par kredīta termiņa atlikšanu aprēķināšanas kārtība neatbilst PTAL 8.panta 2.³ daļā noteiktajiem ierobežojumiem.

Pieteicēja centram sniegtajos paskaidrojumos norādīja, ka, slēdzot ar patērētāju pirmo kreditēšanas līgumu, komisijas maksa netiek piemērota. Savukārt atkārtotas kreditēšanas gadījumā ar patērētāju tiek slēgts aizdevuma līgums, kurā aizdevumam tiek piemērotas komisijas maksas, nepārsniedzot noteiktās prasības. Gadījumā, ja patērētājs pēc aizdevuma līgumā noteiktā termiņa beigām pauž gribu turpināt darījuma attiecības ar pieteicēju, turpinot lietot tam piešķirto kapitālu, patērētājs un pieteicēja vienojas noslēgt saistību pārjaunojuma līgumu. Atbilstoši Civillikuma 1867.pantā noteiktajam, pārjaunojums ir līgums, ar kuru tiek atcelta iepriekšējā saistību tiesība, pārvēršot to jaunā. Pēc pārjaunojuma līguma noslēgšanas ir izveidojusies

jauna saistība. Noslēdzot pārjaunojuma līgumu, puses ir vienojušās, ka par kapitāla lietošanu patērētājs maksā atlīdzību, kas patērētājam nepārsniegs 0,55 procentus dienā no aizdevuma no pirmās līdz septītajai pārjaunojuma līguma spēkā esamības dienai (ieskaitot), 0,25 procentus dienā no aizdevuma summas no astotās līdz četrpadsmitajai pārjaunojuma līguma spēkā esamības dienai (ieskaitot) un 0,2 procentus dienā no aizdevuma summas, sākot ar piecpadsmito pārjaunojuma līguma spēkā esamības dienu.

[6.2] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējas izvēlēta darījuma struktūra, proti, pārjaunojuma līguma noslēgšana, nozīmē to, ka patērētājs ir noslēdzis jaunu līgumu un attiecīgi piemērojama maksimālā pieļaujamā procentu likme kā jaunam izsniegtam aizdevumam vai piemērojama procentu likme, skaitot to kopā ar sākotnējo termiņu.

[6.3] No tiesību normām (Civillikuma 1874.pants, 1875.panta 1.punkts) un doktrīnas atziņām (*Torgāns K. Saistību tiesības I daļa. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 264.lpp.; Torgāns K. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.) – Rīga: Mans Īpašums, 2000.gads, 347., 348. un 344.lpp.*) izriet, ka saistību tiesību atcelšana, pārvēršot to jaunā līgumā, ir uzskatāma par pārjaunojumu tikai tad, ja puses ir nepārprotami vienojušās par nodomu noslēgt jaunu līgumu. Slēdzot pārjaunojuma līgumu, īpaša nozīme piešķirama pušu faktiskajai gribai.

[6.4] No PTAL 8.panta 2.² daļas izriet, ka patērētāja kreditēšanas līguma izmaksām ir jābūt samērīgām ne tikai pirms līguma noslēgšanas vai līguma slēgšanas laikā, bet arī visā līguma darbības laikā. Saskaņā ar likumprojekta anotāciju tā mērķis ir aizsargāt patērētāja kā vājākās līgumslēdzējas puses ekonomikās intereses, t.sk. patērētāja intereses nenonākt pārlietu lielās parāda saistībās, nodrošināt kredīta kopējo izmaksu samērīgumu, vecināt patērētāja maksātspējas izvērtēšanu.

Kredītu kopējām izmaksām jābūt samērīgām un atbilstošām godīgai darījumu praksei neatkarīgi no tā, vai kredīts tiktu izsniegts vai pagarināts tā atmaksas termiņš.

Tiesa norādīja, ka, tā kā kredīta pagarināšanas maksa tiek noteikta kredītlīguma darbības brīdī, tad, kad patērētājs vēlas veikt noslēgtā līguma pagarinājumu, līdz ar to kredīta kopējo izmaksu ierobežojumi, kas noteikti PTAL 8.panta 2.³ daļā, ir attiecināmi arī uz kredīta pagarināšanas maksām, jo brīdī, kad tiek veikta pagarināšana, kredīta kopējās izmaksas kļūst zināmas. Tas, ka pieteicēja vienošanos par kredīta atmaksas pagarinājumu strukturējusi tādējādi, ka tiek noslēgts pārjaunojuma līgums, nenozīmē, ka patērētājs patiešām vēlas noslēgt pārjaunojuma līgumu.

Patērētājs, noslēdzot pārjaunojuma līgumu ar pieteicēju, noslēdz līgumu, kas ir civiltiesisks darījums, bet darījuma puses nevar uzskatīt par vienlīdzīgām. Patērētājs ir mazāk zinošs par savām tiesībām un juridisko regulējumu, tādēļ mazāk aizsargāts. Tāpēc šajās attiecībās ir būtiski piemērot PTAL normas pēc to jēgas un mērķa, tādējādi aizsargājot patērētāja intereses. Patērētāja mērķis, noslēdzot pieteicējas piedāvāto līgumu, ir pagarināt naudas līdzekļu atdošanas termiņu, nevis izbeigt pastāvošo tiesisko attiecību,

nodibinot citu saistību. Patērētājs, noslēdzot pārjaunojuma līgumu, saņemto naudas līdzekļu atdošanu neveic, bet gan piekrīt pieteicējas piedāvātajiem darījuma noteikumiem, lai pagarinātu naudas atdošanas termiņu. Tādējādi tiesa atzina, ka nav nodalāms sākotnēji noslēgtais aizdevuma līgums no pieteicējas piedāvātā pārjaunojuma līguma, jo abi šie dokumenti ir noslēgti par vienu un to pašu naudas līdzekļu lietošanu, kā arī nav konstatējama patērētāja griba noslēgt tieši pārjaunojuma līgumu.

No minētā tiesa secināja, ka centrs pamatoti konstatēja, ka pieteicēja ir pieļāvusi PTAL pārkāpumu, atkārtoti piemērojot „komisijas maksu trepi” tā, it kā kredīts būtu izsniegts no jauna.

[6.5] Atsaucoties uz Ministru kabineta 2011.gada 29.marta noteikumu Nr.245 „Noteikumi par speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai” (turpmāk – noteikumi Nr.245) 11.3.apakšpunktā un 7.punktā noteikto, tiesa secināja, ka centrs pamatoti pirms licences izsniegšanas veica pieteicējas komercprakses pārbaudi un, konstatējot pārkāpumu, pamatoti licencē iekļāva nosacījumu par pārkāpuma novēršanu.

[6.6] Centrs konstatēja, ka pieteicēja ir pārkāpusi patērētāju tiesības regulējošos normatīvos aktus, proti, pārkāpums ir būtisks, jo pieteicējas īstenotā komercprakse ir adresēta lielam patērētāju lokam, kas ir izmantojuši/izmanto pieteicējas pakalpojumus, noslēdzot vienošanās par kredīta termiņu atlikšanu. Tādējādi atzīstams, ka pieteicējas izdarītais pārkāpums, ilgā laika periodā piemērojot komisijas maksas par patērētāja kreditēšanas līguma pagarināšanu apmēros, kas pārsniedz PTAL 8.pantā noteiktos ierobežojumus, ir radījis būtisku kaitējumu ar likumu aizsargātajām patērētāju kolektīvajām ekonomiskajām interesēm.

[6.7] Tiesa konstatēja, ka centrs 2016.gada 21.oktobra vēstulē aicināja pieteicēju atzīt pārkāpumu un iesniegt rakstveida apņemšanos novērst pārkāpumu. Pieteicēja pārkāpumu neatzina un lūdza izbeigt administratīvo lietu.

Attiecīgi tiesa atzina, ka centrs izmantoja Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta piektajā daļā norādītās tiesības attiecībā pret pieteicēju, aicinot rakstveidā apņemties novērst pārkāpumu, tādējādi atzīstot vainu pārkāpumā. Ņemot vērā, ka šis aicinājums nerasniedz savu mērķi, tiesa atzina, ka centrs pamatoti apsvēra soda naudas piemērošanu. Tiesas ieskatā, no lietas materiālos ietvertās informācijas nevar uzskatīt, ka pieteicēja pati pēc savas iniciatīvas novērsa pārkāpumu. Tikai pēc nosacījuma iekļaušanas licencē pieteicēja pieņēma lēmumu par pagarināšanas izmaksu ierobežošanu savā komercdarbībā.

[6.8] Tiesas ieskatā vidusmēra patērētāji nevarēja zināt, ka pieteicējas piemērotās izmaksas par kredīta termiņa atlikšanu neatbilst normatīvajiem aktiem. Kredīta devēja tāpat kā jebkura pakalpojumu sniedzēja pienākums ir sniegt patiesu un pilnīgu informāciju patērētājam par piedāvāto pakalpojumu. Vidusmēra patērētājs paļaujas uz pakalpojuma sniedzēju – kredīta devēju – pieteicēju, ka tā īstenotā komercprakse ir tiesiska un atbilstoša normatīvajiem

aktiem, līdz ar to kredīta ņēmēji arī pieņēma lēmumu apmaksāt neprecīzās izmaksas.

Tiesa uzskatīja, ka patērētāji var pamatoti sagaidīt, ka nozares profesionālis, kuram ir spēkā esoša speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, rīkosies labā ticībā un ievēros visus tai saistošo normatīvo aktu prasības. Savukārt pieteicēja ir īstenojusi profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, kura būtiski negatīvi ietekmējusi patērētāju ekonomisko rīcību, proti, patērētājiem bija jāmaksā lielākas komisijas maksas par kredīta termiņa atlikšanu, nekā to paredz likums.

[6.9] Pieteicējai uzlikto soda naudu 9000 *euro* apmērā tiesa atzina par samērīgu, taisnīgu un atbilstošu izdarītajam pārkāpumam, proti, tiesa secināja, ka negodīgā komercprakse veikta ilgstošā laika posmā un norāda uz sistemātiskām problēmām pieteicējas darbībā šajā nozarē. Pieteicējas veiktā komercprakse nepārprotami varēja ietekmēt patērētāju ekonomisko rīcību.

[6.10] Lēmumus Nr.1 un Nr.2 tiesa atzina par tiesiskiem un nekonstatēja apstākļus, kas varētu būt par pamatu izdot lēmumu Nr.1 bez Nosacījuma.

[6.11] Tā kā tiesa nekonstatēja, ka centrs būtu rīkojies prettiesiski, līdz ar to nav tiesiska pamata lemt par zaudējumu atlīdzinājumu.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 5.janvāra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[7.1] Tiesa nav ar pietiekamu rūpību izvērtējusi pieteicējas sniegtos paskaidrojumus par tām izvēles iespējām, kas aizņēmējam (patērētājam) pastāv gadījumā, ja aizņēmējs kredīta devējam nevar atdot aizdevumu. Turklāt spriedumā kopumā ir tendenciozi pārspīlēta pieteicējas ietekme uz patērētāja izvēles brīvību šajā sakarā, kā arī patērētāja nespēju izšķirties par sev vispiemērotāko risinājumu gadījumā, ja tas nespēj kredītdevējam atdot aizdevumu. Spriedumā nav atrodams neviens pamatots pierādījums, kas apliecinātu tiesas pieņēmumu, ka patērētāja izvēles brīvība, slēdzot civiltiesisku darījumu ar pieteicēju, ir tikusi ierobežota. Spriedums ir balstīts uz pieņēmumu, ka pārjaunojums kā civiltiesisks instruments *per se* nav pieļaujams attiecībās ar patērētāju tikai tādēļ, ka patērētājs esot mazāk zinošs un mazāk informēts par šo juridisko instrumentu. Tomēr šādam pieņēmumam nav likumiska pamata.

[7.2] Ne PTAL, ne Negodīgas komercprakses aizlieguma likums, ne Eiropas Parlamenta un Padomes 2005.gada 11.maija direktīva 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK, un Eiropas Parlamenta un Padomes regulu EK Nr.2006/2006 (turpmāk – Negodīgas komercprakses direktīva) neparedz ierobežojumus līdzēju brīvai gribai, izvēloties civiltiesisku darījumu veidu, saturu un formu. Vēl jo vairāk

Negotīgas komercprakses direktīvā tiešā tekstā ir noteikts, ka direktīva neskar Kopienas un valsts tiesību aktus, kas attiecas uz līgumtiesībām, jo īpaši noteikumus par līguma spēkā esību, tā veidošanu vai sekām. Tātad patērētāju kreditēšanas jomā nepastāv aizliegums patērētājam un kredīta devējam vienoties par līguma veidu, saturu un formu.

[7.3] Darījuma struktūru starp patērētāju un pieteicēju lielā mērā nosaka patērētāja finansiālās iespējas atmaksāt aizdevumu gadījumā, ja aizņēmējs kredīta devējam nevar atdot aizdevumu līgumā noteiktā termiņā. Šādā gadījumā, izvērtējot katra konkrētā aizņēmēja iespējas aizdevumu atmaksāt, starp aizņēmēju un pieteicēju tiek panākta vienošanās par aizdevuma pārstrukturizēšanu. Gadījumā, ja aizņēmēja finansiālās iespējas ir tādas, ka tas aizdevumu ir spējīgs atmaksāt pa daļām ilgstošā laika posmā, tad aizdevums tiek pārstrukturizēts tā, ka starp pieteicēju un aizņēmēju tiek noslēgts jauns aizdevuma līguma veids – „Naudas kredīts” (uz maksimālo termiņu 6 mēneši) un saskaņots aizdevuma atmaksas grafiks (tā saucamā „aizdevuma restrukturizācija ar grafiku”). Savukārt gadījumā, ja aizņēmēja finansiālās iespējas ir tādas, ka tas aizdevumu varēs atmaksāt pēc noteikta laika visu uzreiz, tad aizdevums tiek pārstrukturizēts tā, ka starp pieteicēju un aizņēmēju tiek noslēgts saistību pārjaunojuma līgums (tā saucamā „aizdevuma restrukturizācija ar saistību pārjaunojumu”). Aizdevuma restrukturizācija ar grafiku patērētājam no tīro izmaksu viedokļa uz visu aizdevuma lietošanas termiņu ir neizdevīgāks finansiālais risinājums, nekā slēdzot saistību pārjaunojuma līgumu ar termiņu, piemēram, uz 30 dienām. Abos gadījumos par aizdevuma restrukturizāciju patērētājs pieteicējai maksā komisijas maksu. Abos gadījumos sākotnēji noslēgtais aizdevuma līgums tiek izbeigts kā izpildīts un tā vietā nodibināta jauna saistība, t.i., vai nu tiek noslēgts jauns aizdevuma līguma veids – „Naudas kredīts”, vai tiek noslēgts jauns aizdevuma līgums kā iepriekšējā aizdevuma līguma saistību pārjaunojums, ar kuru patērētājam iepriekš izsniegtā aizdevuma pamatsumma kopā ar nenomaksātajiem procentiem par aizdevuma lietošanu tiek kapitalizēta. Ievērojot, ka abos iepriekš minētajos gadījumos starp kredīta devēju un kredītņēmēju ir izveidojusies jauna saistība, pieteicēja uzskata, ka uz šo jauno saistību ir attiecināma PTAL 8.panta 2.³ daļā noteiktā „komisijas maksu trepe”. Turklāt pieteicēja uzskata, ka PTAL 8.panta 2.³ daļa un Civillikuma 1867.pants ir tulkojams, izmantojot sistēmisko interpretācijas metodi, proti, jaunai saistībai piemēro jaunas izmaksas, un nevar ignorēt pārjaunojuma tiesiskās sekas.

[7.4] Tas vien, ka darījuma puse ir patērētājs nenozīmē, ka darījuma puses uzskatāmas par nevienlīdzīgām un darījums pats par sevi uzskatāms par tādu, kas patērētājam tiek uzspiests. Tiesa nav pievērusi uzmanību pieteicējas sniegtajiem paskaidrojumiem gan par patērētāju informēšanu, gan par patērētāju skaidri pausto gribu aizdevuma restrukturizācijai ar saistību pārjaunojumu. Par minēto liecina tas, ka spriedumā tiesa nav devusi savu vērtējumu pieteicējas argumentiem šajā sakarā. Pirms pārjaunojuma līguma noslēgšanas patērētājs vienmēr tiek skaidri informēts, ka tam tiek piedāvāts

noslēgt jaunu līgumu un ka piedāvātais līgums ir pārjaunojuma līgums. Turklāt savu piekrišanu slēgt pārjaunojuma līgumu patērētājs apliecina pieteicējas interneta vietnē, skaidri paužot savu faktisko gribu, t.i., norādot, ka tas ir iepazinies ar pārjaunojuma līguma saturu un tas viņam ir saprotams. Attiecīgi pirms pārjaunojuma līguma slēgšanas patērētājs ar savām darbībām skaidri un nepārprotami apliecina, ka tas saprot un piekrīt noslēgt jaunu līgumu, t.i., nodibināt jaunu saistību.

[7.5] Lai veicinātu patērētāju izpratni un informētību par pārjaunojuma līguma būtību, pieteicēja savā mājaslapā ir sniegusi atbildes uz tādiem jautājumiem kā, piemēram: „kas ir aizdevuma līguma pārjaunojums?”, „kādas ir atšķirības starp aizdevuma līguma grozījumiem un pārjaunojumu?” u.c. jautājumiem. Tādējādi pieteicēja ne tikai piedāvā aizņēmējam konkrētu parādsaistību risinājuma juridisko instrumentu (aizdevuma restrukturizācija ar saistību pārjaunojumu), bet pirms līguma noslēgšanas skaidro tā būtību un tā konkrētās tiesiskās sekas aizņēmējam. Tādējādi pieteicēja ir darījusi visu iespējamo, lai informētu patērētāju par pārjaunojuma juridiskajām sekām. Pieteicēja nekad nav saņēmusi nevienu patērētāja jautājumu vai sūdzību saistībā ar pārjaunojuma instrumenta piemērošanu. Pieteicējai ir zināms, ka arī centrs nav saņēmis nevienu patērētāju sūdzību šajā jautājumā. Minētais liecina par to, ka vidusmēra patērētājs šajā jautājumā ir pietiekoši zinošs un informēts, lai izdarītu apzinātu izvēli slēgt ar pieteicēju tieši pārjaunojuma līgumu.

Ja likumdevēja griba būtu bijusi pasargāt patērētāju no konkrētiem juridiskiem risinājumiem, kas patērētājam varētu būt mazāk zināmi vai nesaprotami, tad visticamāk pārjaunojums kā juridisks instruments savstarpējos darījumos ar patērētājiem būtu vispār aizliegts. Tomēr pieteicējai nav zināms, ka tāds regulējums pastāvētu. Patērētāja informēšanas nolūkā pieteicēja atbilstoši profesionālai rūpībai un godīgai komercprakseī ir darījusi vairāk nekā to varētu sagaidīt no godīga komersanta.

[7.6] Pārlietu koncentrējoties uz pieteicējas interesēm pārjaunojuma līguma noslēgšanā, tiesa nav pietiekami analizējusi tos ieguvumus, ko no saistību pārjaunojuma gūst patērētājs. Patērētāja interesi pārjaunojuma līguma slēgšanā tiesa ir interpretējusi šauri, t.i., tikai kā interesi pagarināt naudas līdzekļu atdošanas termiņu, kas pats par sevi ir pretrunā ar pārjaunojuma būtību – jaunas saistības nodibināšanu. No patērētāja viedokļa raugoties, pārjaunojums ir instruments patērētāja īslaicīgu finanšu grūtību risināšanai. Kā tāds tas nav un nevar būt patērētājam neizdevīgs, kā to uzskata tiesa. Turklāt no patērētāju rīcības viennozīmīgi ir secināms, ka aizdevuma restrukturizācija ar pārjaunojumu kā parādsaistību risinājums praksē tiek izmantots labprātīgāk (biežāk) nekā aizdevuma restrukturizācija ar grafiku.

[7.7] Pieteicējas realizētā komercprakse atbilst profesionālās rūpības prasībām, jo pieteicēja ir darbojusies normatīvo aktu ietvaros, respektējot konkrētā tirgus patērētāja intereses, tostarp, interesi uz dažādiem aizdevuma pārstrukturēšanas veidiem (atstājot patērētājam brīvu izvēli attiecībā uz to izvēli); pirms darījuma pieteicēja sniegusi pilnīgu un patiesu informāciju

kredītņēmējam, papildus nodrošinot vidusmēra patērētājam, iespējams, neskaidru juridisko terminu un instrumentu skaidrojumu.

[7.8] Tiesa pievienojās atbildētāja viedoklim par pieteicējai piemērota soda naudas pamatotību un pilnībā ignorējusi pieteicējas viedokli par piemērotā soda nesamērību ar citiem tirgus dalībniekiem piemērotajiem sodiem par līdzīgu pārkāpumu konkrētajā patērētāju kreditēšanas tirgū. Piemēram: 1) ar 2017.gada 21.februāra lēmumu Nr.9-pk patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma (pārkāpuma būtība ir gandrīz identiska) lietā, centrs sabiedrībai par negodīgas komercprakses īstenošanu piemēroja soda naudu 6000 *euro* apmērā – piemērotais soda naudas apmērs sastādīja 0,03 procentus no sabiedrības 2015.gada neto apgrozījuma; 2) ar 2017.gada 21.februāra lēmumu Nr.10-pk kolektīvo interešu pārkāpuma (pārkāpuma būtība ir gandrīz identiska) lietā, centrs kādai citai sabiedrībai piemēroja soda naudu 80 000 *euro* apmērā, kas sastāda 0,24 procentus no minētās sabiedrības 2015.gada neto apgrozījuma. Minētie piemēri liecina par to, ka centra piemērotais sods pieteicējai ir lielāks (9000 *euro* apmērā, kas sastāda 0,28 procentus no pieteicējas 2015.gada neto apgrozījuma) nekā citām sabiedrībām par līdzīgu pārkāpumu konkrētajā patērētāju kreditēšanas tirgū.

Pieteicēja neatzīst, ka tā būtu īstenojusi negodīgu komercpraksi, taču, ja apelācijas instances tiesa nonāk pie pretēja viedokļa, pieteicēja uzskata, ka tai piemērotais sods, salīdzinot ar citām sabiedrībām piemēroto sodu par līdzīgiem gadījumiem, ir nepamatoti lielāks. Tiesa spriedumā nav paudusi savu attieksmi pret pieteicējas argumentiem par piemērotā soda taisnīgumu un samērīgumu, kā to varētu sagaidīt, objektīvi noskaidrojot lietas apstākļus.

[8] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumā apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[8.1] Saskaņā ar Civillikuma 1874.pantu pušu starpā ir jābūt skaidram nodomam slēgt pārjaunojuma līgumu vai tam jābūt skaidri redzamam no lietas apstākļiem. Pieteicējas gadījumā patērētājs izsaka lūgumu pagarināt esoša kredīta atmaksas termiņu, kas nav uzskatāms par pārjaunojumu pēc būtības. Savukārt atbilstoši Civillikuma 1875.pantam, kad rodas šaubas, līgums nav uzskatāms par pārjaunotu un agrākais prasījums paliek spēkā gadījumos, ja tikai pārgrozīti vai tuvāk noteikti maksājuma termiņi.

[8.2] Aizdevuma līgumi netiek izbeigti „it kā tie būtu izpildīti”. Civillikuma 1811.pants paredz, ka katra saistības tiesība izbeidzas pati par sevi, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i., nolīdzinot parādu. Centrs uzver, ka patērētāja pieteikums aizdevuma atmaksas termiņa pagarinājumam nav uzskatāms ne par aizdevuma līguma izbeigšanu, ne arī par tā izpildi. Centra ieskatā, lai izvairītos no PTAL 8.panta 2.³ daļas piemērošanas, kredīta devējs formāli izbeidz aizdevuma līgumus (it kā tie būtu izpildīti) un atlikušo pamatsummu un procentus par aizdevuma lietošanu kapitalizē, noslēdzot pārjaunojuma līgumu. Šāda komercprakse nav uzskatāma par godīgai darījumu praksei atbilstošu, profesionālu un korektu, ņemot vērā, ka pieteicēja ir profesionālis patērētāju kreditēšanas nozarē.

[8.3] Konkrētajā lietā nav tik būtiski, kāpēc kreditēšanas līgumi tiek pagarināti/slēgti kā pārjaunojuma līgumi, bet gan būtisks ir fakts, ka vidusmēra patērētājs varēja paļauties uz to, ka pieteicēja kā profesionāle konkrētajā jomā pareizi aprēķina kredīta kopējās izmaksas un, slēdzot līgumus, pareizi piemēro Civillikumā ietverto regulējumu. Nezinot, ka pieteicēja komisijas maksas aprēķinājusi nepareizi, vidusmēra patērētājs varēja, piemēram, pieņemt lēmumu izvēlēties pieteicējas pakalpojumu un arī to apmaksāt pēc pirmajām 30 dienām, nevis vienoties par atmaksas termiņa pagarināšanu (pieteicējas ieskatā pārjaunojuma līguma slēgšanu). Līdz ar to šajā gadījumā konstatējams, ka pieteicēja, neievērojot PTAL 8.panta 2.² daļu un 2.³ daļu, ir īstenojusi negodīgu – profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi.

[8.4] Attiecībā pret patērētājiem laika posmā no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 31.oktobrim radīto zaudējumu apmēru (kopā 128 307,27 *euro*), pieteicējai piemērotā soda nauda 9000 *euro* apmērā ir samērīga un atbilstoša pārkāpumam un tā ietekmei. Soda naudas apmērs sastāda 0,28 procentus no pieteicējas 2015.gada neto apgrozījuma un 9 procentus no maksimālās soda naudas.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[11] Apgabaltiesa konstatē, ka lietā nepastāv strīds par faktiskajiem apstākļiem, proti, par to, ka pieteicēja aizdevuma līgumos paredzēja pagarināšanas maksu, kas ir maksa par aizdevuma termiņa pagarināšanu uz papildus 30 kalendārajām dienām.

Lietā ir strīds par PTAL 8.panta 2.³ daļas piemērošanu gadījumos, kad tiek noteikta pagarināšanas maksa, proti, gadījumos, kad tiek veikta kredītlīguma grozīšana (vai pārjaunošana).

[12] PTAL 8.panta 2.³ daļa nosaka, ka kreditēšanas līguma izmaksas nav atzīstamas par samērīgām un atbilstošām godīgai darījumu praksei, ja kredīta kopējās izmaksas patērētājam pārsniedz 0,55 procentus dienā no kredīta summas no pirmās līdz septītajai kredīta izmantošanas dienai (ieskaitot), 0,25 procentus dienā no kredīta summas no astotās līdz četrpadsmitajai kredīta izmantošanas dienai (ieskaitot) un 0,2 procentus dienā no kredīta summas, sākot ar piecpadsmito kredīta izmantošanas dienu. Līgumos, saskaņā ar kuriem kredīts atmaksājams pēc pieprasījuma vai kuros kredīta izmantošanas termiņš pārsniedz 30 dienas, par neatbilstošām kredīta

līguma izmaksām ir atzīstamas tādas, kuras pārsniedz 0,25 procentus dienā no kredīta summas.

Kā redzams no minētās tiesību normas teksta, tad tiesību norma nosaka ierobežojumu kredīta kopējām izmaksām. Līdz ar to sākotnēji ir jāpārbauda, vai pagarināšanas maksa ietilpst kredīta kopējās izmaksās.

[13] Saskaņā ar PTAL 1.panta 9.punktu kredīta kopējās izmaksas patērētājam ir visas izmaksas, tajā skaitā procenti, komisijas nauda, nodevas un jebkādi citi maksājumi, kas patērētājam jāmaksā saistībā ar kreditēšanas līgumu un kas kredīta devējam zināmi.

No minētas tiesību normas izriet, ka ar kredīta kopējām izmaksām tiek saprastas jebkādas izmaksas, ar ko patērētājam jāērķinās, lai kredītu saņemtu un/vai lietotu, un, kuras kredīta devējam ir zināmas. Tās ietver, piemēram, procentus par kredīta lietošanu, komisijas maksas, dažādas administratīvās izmaksas (par aizdevuma līguma sagatavošanu, maksātnespējas pārbaudi, kredīta piešķiršanu), apstiprināšanas maksas, kredīta starpnieka izmaksas, kuras sedz patērētās un citas tamlīdzīgas izmaksas.

Saskaņā ar pieteicējas aizdevuma līguma saturā sniegto jēdziena „pagarināšanas maksa” skaidrojumu (*lietas 1.sējuma 80.lapa*), pagarināšanas maksa ir aizņēmēja ierosināta aizdevuma termiņa atlikšanas maksa, ko aizņēmējs pārskaita uz aizdevēja kontu, lai saskaņā ar aizdevuma līguma 6.punktu pagarinātu aizdevuma termiņu uz papildus 30 kalendārajām dienām.

Pagarināšanas maksa pēc sava rakstura ir papildus komisijas maksa par pakalpojuma sniegšanu, proti, kredīta termiņa pagarināšanu. Līdz ar to šāda maksa ietekmē kopējās kredīta izmaksas līdzvērtīgi kā jebkura cita komisijas maksa, kas ir jāmaksā par pakalpojuma saņemšanu.

Nav pamata uzskatīt, ka pagarināšanas maksa nav zināma kredīta devējam, proti, nebūtu iekļaujama kredīta kopējās izmaksās šī iemesla dēļ. Pagarināšanas maksas lielumu iekļauj līgumā, proti, šis ir maksājums, kuru papildus veic kredīta ņēmējs saskaņā ar līguma noteikumiem. Tādējādi papildus noteiktā pagarināšanas maksa ir līdzējiem zināma no līguma grozījumu (pārjaunojuma līguma) noslēgšanas brīža. Apstākļi, ka sākotnējā aizdevuma izsniegšanas brīdī papildus komisijas maksas piemērošana vēl nebija pielīgta, nemaina to, ka šis lielums ir zināms pieteicējai brīdī, kad tā apstiprina pagarinājuma piešķiršanu. Pieteicēja nosaka šo lielumu un var arī ievērot to, lai noteiktās kopējās kredīta izmaksas nepārsniedz PTAL 8.panta 2.³ daļā norādītos rādītājus. Līdz ar to pats par sevi fakts, ka atsevišķas izmaksas tiek pielīgtas vēlākā laika posmā, neietekmē to, ka pieteicējai ir jānovērtē kopējās kredīta izmaksas PTAL 8.panta 2.³ daļas normu prasību ietvaros.

Komisijas maksu nevar atzīt arī par sodoša rakstura sankciju par saistību neizpildi, jo komisijas maksa ir samaksa par izsniegtā kredīta atdošanas termiņa pagarināšanu, nevis soda sankcija par termiņa neievērošanu. Pieteicējas aizdevuma līgums paredz arī soda sankcijas

(nokavējuma procenti). Sankcija tiek piemērota, ja līdzēji nevienojas par kredīta atdošanas termiņa pagarināšanu un kredīta summa netiek atdota.

Pagarināšanas maksas novērtēšanā tiesa ņem vērā to, ka PTAL 8.panta 2.³ daļas jēga ir noteikt ierobežojumus kredīta kopējām izmaksām, nolūkā pasargāt patērētājus no nesamērīgām ar kredīta ņemšanu un lietošanu saistām izmaksām. Nesamērīgas kredīta izmaksas var rasties arī pagarinot kredīta līgumu. Līdz ar to ir loģiski pieņemt, ka PTAL 8.panta 2.³ daļa attiecas arī uz kredīta pagarināšanas maksu.

Ja pieņemtu pretējo, ka pagarināšanas maksa neietilpst kredīta kopējās izmaksās, tad šī komisijas maksa paliktu ārpus PTAL 8.panta 2.³ daļas regulējuma, proti, šo maksu varētu noteikt neierobežoti lielu. Šāda pieeja ir pretēja PTAL 1.panta 9.punkta un 8.panta 2.³ daļas jēgai.

Līdz ar to secināms, ka kredīta kopējās izmaksās ietilpst arī pagarināšanas maksa no brīža, kad šī maksa tiek pielīgta.

[14] Starp lietas dalībniekiem pastāv strīds par to, vai pārjaunojuma līguma noslēgšanas gadījumā pieteicēja var piemērot PTAL 8.panta 2.³ daļas prasības, neņemot vērā kredīta kopējās izmaksas, kas personām jau radušās līdz pagarināšanas maksas noteikšanas brīdim, proti, darboties tādā veidā, kādā tiek piemērota norma jauna kredīta līguma izsniegšanas gadījumā.

PTAL 8.panta 2.³ daļā ir izveidota „komisijas maksu trepe”, kas kopumā veido noteiktu sistēmu. To atspoguļo „komisijas maksu trepes” matemātiskie lielumi un to savstarpējā saistība (secīga piemērošana). No šīs sistēmas var secināt, ka „komisijas maksu trepes” jēga ir nodrošināt to, lai komersantiem būtu ekonomiska interese izsniegt arī ļoti īslaicīgus kredītus par nelielām summām. Vienlaicīgi no tiesību normu sistēmiskā apskata arī secināms, ka noteikums, ka kredīta izmaksas ir pieļaujamas līdz 0,55 procentiem dienā no kredīta summas, ir vērtējams kā izņēmums. Šim izņēmumam sistēmiski ir jāiekļaujas tanī, ka kopumā ilgstošākiem kredītiem kopējo izmaksu lielums nedrīkst pārsniegt 0,25 procentus dienā no kredīta summas. Tas loģiski ir izsecināms no tā, kādā veidā ir izveidota „komisijas maksas trepe”. Kā redzams „komisijas maksu trepē” vēlākā laika posmā ir ielikts brīdis, kad likme jānosaka 0,2 procentu apmērā. Tas kopumā noved pie tā, lai ilgstošākā periodā kreditēšanas izmaksu kopsumma nepārsniedz 0,25 procentus par dienu, proti, likme 0,2 procenti dienā kopumā izlīdzina par pirmajām septiņām dienām piemēroto 0,55 procentu dienā maksimālo likmi.

No minētā tiesiskā regulējuma ir izsecināms arī tas, ka kredītu kopējās izmaksu ierobežojošais rādītājs 0,55 procenti dienā no kredīta summas piemērošanas ir vērtējams kā izņēmums. Tādējādi likmes attiecināšana uz tiesību normās tieši neparedzētām situācijām nav pieļaujama, ja netiek pierādīts, ka šīs situācijas ir identiskas ar tiesību normā paredzēto situāciju. Pretējā gadījumā veidojas situācijas, kad izņēmuma piemērošana noved pie kopējās sistēmas izjaukšanas.

[15] Civillikuma 1867.pants paredz, ka katru saistību tiesību var atcelt, pārvēršot to jaunā, ar dalībnieku sevišķu līgumu, ko sauc par pārjaunojumu.

Apgabaltiesa piekrīt, ka pieteicēja ir tiesīga piedāvāt klientam situācijās, kad nav izpildīts kredītlīgums, slēgt pārjaunojuma līgumu vai arī grozīt esošā līguma nosacījumus. Šajā ziņā pastāv līdzēju izvēles brīvība, kura tiesību normās nav ierobežota.

Tomēr apgabaltiesa ņem vērā, ka kredītlīguma pārjaunošana vai termiņa pagarināšana nemaina to, ka šāda veida darbības ir saistāmas ar faktu, ka iepriekš noslēgtais kredītlīgums nav izpildīts. Pārjaunojuma līguma noslēgšana ir iespējama vienīgi tad, ja pastāv spēkā esošs kredīta līgums, kura saistības nav izpildītas. Tāpat arī līguma noteikumu grozīšana ir iespējama vienīgi situācijā, kad ir spēkā esošs kredīta līgums, kura saistības nav izpildītas. Līdz ar to šādu darījumu priekšnoteikums ir jau spēkā esošs kredītlīgums. Līdz ar to pastāv tieša cēloniska saikne starp spēkā esošu kredītlīgumu un vēlāk slēgto darījumu.

Civillikums paredz dažādus saistību izbeigšanas veidus (izpildījums, ieskaits, prasījuma un parāda sakritums, atcēlējs līgums, pārjaunojums, izlīgums, tiesas spriedums, noilgums). Katram no saistību izbeigšanas veidam ir savi specifiski noteikumi, kuri jāņem vērā arī tad, ja mēģina šos saistību izbeigšanas veidus savstarpēji salīdzināt, izdarot secinājumus par to, kādā veidā ir jāpiemēro PTAL normas par kredīta izmaksu ierobežošanu.

Pamatveids saistību izbeigšanai ir saistību izpildījums. Saskaņā ar Civillikuma 1811.pantu katra saistību tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i. nolīdzinot parādu. Savukārt saistību pārjaunošana ir iepriekšējo saistību pārvēršana jaunā (Civillikuma 1867.pants). Tādējādi starp šiem saistību izbeigšanas veidiem pastāv būtiskas atšķirības, ņemot vērā to, vai pastāvošā saistība tiek izpildīta.

Tam, ka Civillikums savstarpēji nošķir līguma grozīšanu un pārjaunojuma līguma noslēgšanu, nav izšķirošas nozīmes, apsverot to, kādā veidā ir piemērojama PTAL 8.panta 2.³ daļa. PTAL 8.panta 2.³ daļas piemērošana ir speciālā tiesību norma, kas ierobežo kredīta devēja darbību, proti, šīs tiesību normas piemērošanu pamatā nosaka tieši valsts griba novērst nepamatotu kredīta ņēmēja interešu aizskārumu. Tās piemērošana prasa izvērtējumu par to, kādā veidā tiek sasniegti normā paredzētie mērķi. Vienkāršotu secinājumu izdarīšanu, ka Civillikums paredz saistību izbeigšanu ar pārjaunošanu, tādēļ PTAL 8.panta 2.³ daļa ir piemērojama līdzvērtīgi kā gadījumā, ja saistība ir izpildīta, nav pietiekama.

PTAL 8.panta 2.³ daļa aizliedz tādu komercpraksi, kas paredz slēgt kredītlīgumus, pārsniedzot tiesību normās norādītos maksimālos lielumus. Tiesību normas precīzi nosaka, kāda apjomā kredīta izmaksas ir atzīstamas par nesamērīgām un neatbilstošām godīgai darījuma praksei. Ņemot vērā PTAL 8.panta 2.³ daļas mērķi, nav nozīmīgas atšķirības tam, kādu darījuma formu izvēlas dalībnieki (līguma pagarināšana vai pārjaunošana). Būtiski ir novērtēt to, vai darbības kopumā noved pie tā, ka kredīta kopējās izmaksas pārsniedz tiesību normās noteiktos maksimālos robežlielumu. Darījuma

formas izvēle šajā gadījumā nemaina to, ka abos gadījumos tiek pārskatīts spēkā esošs kredītlīgums, pagarinot saistību izpildes termiņu, kā arī nosakot papildus izmaksas (komisijas maksu). Līdz ar to PTAL 8.panta 2.³ daļas izpratnē nav pamata nošķirt pārjaunojuma līguma slēgšanu no grozījumu veikšanas kredīta līgumā.

Slēdzot kredīta līguma grozījumus vai kredīta līguma pārjaunojumu, nav pamata atkārtoti piemērot PTAL 8.panta 2.³ daļā paredzēto 0,55 procentu likmi pirmajām septiņām dienām. Līguma grozīšana un saistību pārjaunošana atšķiras no gadījuma, kad tiek izsniegts jauns kredīts, proti, jauna kredīta piešķiršanas gadījumā aizdevējs izmaksā kredīta summu, savukārt apgabaltiesas apskatītajos gadījumos groza vai pārjauno neizpildītās kreditora saistības. Līdz ar to situācijas nav identiskas PTAL 8.panta 2.³ daļas izpratnē.

Apgabaltiesas vērtējumā nav pamata arī uzskatīt, ka kredīta atmaksas termiņa pagarinājuma gadījumā (neatkarīgi no tā, vai tiek slēgts pārjaunojuma līgums vai kredītlīguma grozījumi) nebūtu jāņem vērā jau iepriekš par kredīta izmantošanu noteikto maksājumu apmērs un iepriekšējais kredīta izmantošanas ilgums. Šāda pieeja novestu pie tā, ka netiek ņemtas vērā tiesību normas, kas nosaka to, ka izdevumu kopsomma nedrīkst pārsniegt 0,25 procentus dienā no kredīta summas, ja kredīts ir ilgāks par 30 dienām. Šādā gadījumā, sadalot garāku kredīta līgumu daļās, pieteicēja faktiski varētu neievērot PTAL 8.panta 2.³ daļas noteikumus. Piemēram, pagarinot līguma termiņu ik pēc 7 dienām, kopējā izmaksu likme būtu 0,55 procenti, lai gan kredīta izmantošanas termiņš ievērojami pārsniegtu 7 dienu periodu.

Ņemot vērā, ka apgabaltiesa ir nonākusi pie secinājuma, ka nav pamata atšķirīgi piemērot PTAL 8.panta 2.³ daļas noteikumus atkarībā no tā, vai tiek pagarināts, vai pārjaunots līgums, tad nav izšķiroša nozīme argumentiem par to, vai pieteicējas slēgtie līgumi ir vērtējami kā pārjaunojuma līgumi Civillikuma normu izpratnē.

Papildus arī norādāms, ka procentu un citu nenomaksāto maksājumu iekļaušana kredīta pamatsummā, kas var tikt veikta līguma pārjaunošanas gadījumā, palielina kredīta pamatsummu. Iepriekš minētais papildus aspekts arī norāda, ka pārjaunojuma līguma darījuma forma PTAL 8.panta 2.³ daļas izpratnē nav identiska jauna kredīta līguma noslēgšanai, jo jauna kredīta līguma noslēgšana paredz arī jaunas kredīta summas izmaksu.

Apkopojot minēto, apgabaltiesa secina, ka pieteicējai ir jānodrošina tas, ka kredīta kopējās izmaksas patērētājam kopā ar komisiju par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu nepārsniegs 0,25 procentus dienā par visu līguma darbības laiku, ja līguma darbības termiņš ar kredīta atmaksas pagarināšanu pārsniedz 30 dienu, tai skaitā arī par tādu līgumu darbības laiku, kuri tiek pārjaunoti.

[16] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta otrā daļas 1.punkts paredz, ka komercprakse ir negodīga, ja tā neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja

ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar. Savukārt minētā likuma 6.pants noteic, ka komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispārārtīgai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

Ņemot vērā, ka pieteicēja 10 mēnešus ir pārkāpusi PTAL 8.panta 2.³ daļas noteikumus, tad var konstatēt, ka pieteicēja ilgstoši saviem klientiem ir piedāvājusi slēgt līgumus, kuru izmaksas nav samērīgas un neatbilst godīgai darījuma praksei. Kredīta kopējo izmaksu aprēķina kontrole primāri ir jāveic tieši pieteicējai. Tieši kredīta izmaksu noteikšana ir tie profesionālie aspekti, kuri pieteicējai ir īpaši labi jāpārzina. Pieteicēja labi zināja, ka iestāde ilgstošā laika posmā norāda uz pieteicējas kļūdām, tātad kā profesionālis pieteicēja varēja pareizi novērtēt esošo situāciju un savlaicīgi izmantot savu rīcību.

Patērētājam ir daudz grūtāk pārzināt jomas specifisko regulējumu, tai skaitā izkontrolēt to, vai arī pagarināšanas maksas apmērs ir noteikts, ievērojot PTAL 8.panta 2.³ daļas prasības. Turklāt jāņem vērā, ka tieši kredītlīguma pagarināšanas brīdī daudzi patērētāji var atrasties situācijā, kad tiem nav iespējams izvēlēties citu pakalpojuma sniedzēju. Tādējādi patērētāji tieši šajā brīdī ir mazāk aizsargāti pret negodīgiem līguma noteikumiem. Ņemot vērā šos aspektus, ir mazticams, ka patērētājs varētu kredīta līguma pagarināšanas brīdī uzsākt diskusijas ar kredīta devēju par kredīta kopējo izmaksu neatbilstību PTAL 8.panta 2.³ daļas prasībām. Savukārt pieteicējas rīcība ir vērsta uz to, lai izmantotu šo situāciju savās interesēs, neievērojot tiesību normas prasības.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējas darbība neatbilst profesionālajai rūpībai kā arī būtiski negatīvi ietekmē patērētāju grupas ekonomisko rīcību. Negatīvo ietekmes būtiskumu uzrāda darījumu lielais skaits un nodarīto zaudējumu kopējais apmērs.

Apkopojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas komercprakse ir atzīstama par negodīgu komercpraksi.

[17] Pieteicēja apelācijas sūdzībā ir izteikusi iebildumus par piemērotās soda naudas apmēru (pieteicējai piemērota soda nauda 9000 *euro* apmērā).

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotā daļa paredz dažādus līdzekļus, ko uzraugošā iestāde var izmantot, konstatējot negodīgu komercpraksi, tostarp uzlikt naudas sodu. Minētā likuma 15.² panta pirmā daļa noteic, ka uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne vairāk kā 100 000 *euro*. Soda naudas apmērs ir nosakāms samērīgi ar izdarīto pārkāpumu, ņemot vērā komercprakses īstenotāja veiktos pasākumus pārkāpuma novēršanai un zaudējumu atlīdzināšanai.

Centrs konstatēja, ka pieteicēja 2016.gada 1.pusgadā veikusi 84 923 pagarinājumus. Pieteicējai 2015.gada neto apgrozījums bija

3 232 024 *euro*. Piemērotais sods sastāda 0,28 procentus no pieteicējas 2015.gada neto apgrozījuma un 9 procentus no maksimālās soda naudas.

[18] Atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.² panta otrajai daļai, uzraudzības iestāde, pieņemot lēmumu par soda naudas uzlikšanu un tās apmēru, ņem vērā šādus apstākļus, kā arī izvērtē, vai pastāv šādi nosacījumi: 1) pieļautā pārkāpuma raksturs un ilgums, pārkāpuma radītā ietekme (zaudējumi patērētājiem), pārkāpuma izdarīšanas apstākļi, pārkāpēja loma pārkāpumā un pārkāpuma apjoms; 2) komercprakses īstenotājs līdz lēmuma pieņemšanas dienai ir atlīdzinājis vai sācis atlīdzināt patērētājiem nodarītos zaudējumus; 3) pārkāpums pārtraukts pēc komercprakses īstenotāja iniciatīvas; 4) komercprakses īstenotājs negodīgas komercprakses aizlieguma pārkāpumu izdarījis atkārtoti pēdējo divu gadu laikā; 5) komercprakses īstenotājs nav izpildījis rakstveida apņemšanos; 6) komercprakses īstenotājs ir kavējis lietas izskatīšanu vai slēpis izdarīto pārkāpumu.

Apgabaltiesa konstatē, ka lietā esošajā 2016.gada 11.janvāra vēstulē Nr.3.3.-7-F-372/184 centrs ir pietiekami skaidri paudis viedokli, ka PTAL 8.panta 2.³ daļas ierobežojumi ir attiecināma arī uz kredīta lietošanu pagarinātā termiņā vai maksu par līguma grozījumu noslēgšanu (*lietas l.sējuma 91.lapa*). Atkārtoti šāds iestādes viedoklis ir pausts arī 2016.gada 1.marta vēstulē Nr.3.3-7-F-372/1401 un 2016.gada 16.maija vēstulē Nr.3.3-7-F-136/3229. Līdz ar to var konstatēt, ka pieteicējai bija zināms uzraugošās iestādes viedoklis par to, ka pieteicējas darbība tiek vērtēta kā neatbilstoša PTAL 8.panta 2.³ daļas prasībām. Pieteicēja izvēlējās neņemt vērā iestādes norādījumus un ilgstoši turpināt negodīgo komercpraksi.

2016.gada 6.oktobrī administratīvās lietas Nr.F-201 ietvaros centrs veica pārbaudi sabiedrības vietnē, par ko sastādīja aktu Nr.E-LAB/20161006-1-1, kā arī nosūtīja vēstuli, kurā uzaicināja pieteicēju līdz 2016.gada 20.oktobrim iesniegt rakstveida apņemšanos līdz 2016.gada 30.oktobrim veikt izmaiņas komisijas maksas par aizdevuma summas izmaksas aprēķināšanas kārtībā, nodrošinot izmaksu atbilstību PTAL 8.panta 2.³ daļas prasībām.

Pieteicēja komisijas maksas pārskatīja no 2016.gada 1.novembra, tas ir pēc lēmuma Nr.1 pieņemšanas. Pieteicējas sarakste ar atbildētāju apliecina to, ka pieteicēja pārtrauca negodīgo komercpraksi nevis labprātīgi, bet tādēļ, ka tika pieņemts lēmums Nr.1, kas faktiski radīja draudus ne tikai tam, ka var tikt piemērota soda nauda, bet arī tam, ka pastāv iespēja uzņēmējdarbības pārtraukšanai (licences atņemšanai).

2016.gada 6.oktobra vēstulē Nr.3.3-7/6486/F-201 centrs aicināja pieteicēju atzīt izdarīto pārkāpumu un līdz 2016.gada 20.oktobrim rakstveidā apņemties veikt izmaiņas komisijas maksas par aizdevuma summas izmaksas un procentu par aizdevumu izmantošanu aprēķināšanas kārtībā, nodrošinot izmaksu atbilstību PTAL 8.panta 2.³ daļas prasībām. Taču pieteicēja neatzina pārkāpumu. Līdz ar to centrs bija tiesīgs pieņemt vienu vai vairākus Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotajā daļā paredzētos lēmumus.

Minētais norāda uz to, ka pieteicējas darbība ilgstošā laika posmā (10 mēneši) ir bijusi prettiesiska. Tāpat var konstatēt, ka pieteicējas prettiesiskā darbība ir bijusi apzināta, jo pieteicēja ilgstoši veica neatļautas darbības, neraugoties uz iestādes pausto viedokli par to, ka pieteicēja neievēro tiesību normas prasības. Tāpat pieteicēja pēc būtības neatzina pārkāpumu. Tās prettiesisko darbību varēja apturēt vienīgi pieņemot lēmumu Nr.1. Pieteicējas ilgstošā prettiesiskā darbība radīja nozīmīgus zaudējumus patērētāju grupas interesēm. Saskaņā ar pieteicējas sniegtajiem datiem, aptuveni patērētājiem radītie zaudējumi laika posmā no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 31.oktobrim ir 128 307,27 *euro* apmērā. Nodarītā apdraudējuma nozīmīgumu uzskatāmi atspoguļo arī pieteicējas pieteikumā norādītais zaudējumu apmērs. Pieteicēja ir norādījusi, ka laika posmā no 2016.gada 1.novembra līdz 2017.gada novembrim tai ir radušies zaudējumi 319 418,83 *euro* apmērā. Līdz ar to var konstatēt, ka situācijā, ja centram nebūtu izdevies apturēt pieteicējas prettiesisko darbību, tas radītu nozīmīgus zaudējumus patērētājiem turpmākajā laika posmā.

Salīdzinot pieteicējai uzlikto soda naudu 9 000 *euro* apmērā ar pieteicējas norādīto negūto peļņu turpmākā perioda ietvaros (319 418,83 *euro*), var konstatēt, ka 9 000 *euro* ir pārkāpuma raksturam neatbilstoši mazs soda naudas apmērs, proti, tāda naudas summa, kas nevar atturēt personu no turpmāka pārkāpuma izdarīšanas.

Vienlaicīgi var konstatēt, ka, ņemot vērā pieņemto lēmumu Nr.1, pieteicēja no 2016.gada 1.novembra pārtrauca negodīgo komercpraksi. Līdz ar to lēmuma Nr.2 pieņemšanas brīdī bija pamats ņemt vērā arī šo apstākli. Šis apstāklis dod pamatu pieteicējai noteikt mazāku soda naudas apmēru nekā tas būtu piemērojams, ņemot vērā pārkāpuma raksturu, ilgumu, radītās sekas un pieteicējas subjektīvo attieksmi pret pārkāpuma izdarīšanu.

Ņemot vērā, ka radītās sekas (zaudējumi patērētājiem) nav novērstas, kā arī radīto zaudējumu summa ir ievērojami lielāka (128 307,27 *euro*), tad soda naudas piemērošana 9 000 *euro* apmērā ir vērtējama kā minimālais soda apmērs. Soda nauda veido aptuveni 7 procentus no zaudējuma apmēra, kā arī 9 procentus no maksimāli atļautā soda naudas apmēra.

Apkopojot minēto, secināms, ka pieteicējai piemērotais soda naudas apmērs ir vērtējams kā samērīgs, ņemot vērā pārkāpuma raksturu un nodarītās sekas.

[19] Pieteicēja ir norādījusi, ka 2017.gada 21.februārī centrs ir piemērojis citam komersantam soda naudu 6000 *euro* apmērā, kas tāpat kā pieteicēja darbojās patērētāju kreditēšanas jomā. Piemērotās soda naudas apmērs ir 0,03 procenti no sabiedrības 2015.gada neto apgrozījuma. Tāpat tiek norādīts, ka citam komersantam tika piemērota soda nauda 80 000 *euro* apmērā, kas ir 0,24 procenti no minētās sabiedrības 2015.gada neto apgrozījuma. Pieteicējas ieskatā, minētie fakti norāda uz to, ka ir pārkāpts vienlīdzības princips.

Procentuālā attiecība starp soda naudu un gada apgrozījumu pati par sevi neatspoguļo soda noteikšanas kritērijus un to piemērošanu. Apstākļi, kas jāņem vērā soda naudas apmēra noteikšanā ir norādīti Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.² panta otrajā daļā. Nenoliedzami, ka soda naudas maksimālo apmēru ierobežo uzņēmuma gada apgrozījuma lielums, tomēr uzņēmuma apgrozījums pats par sevi nav atzīstams par kritēriju soda naudas apmēra noteikšanā.

Tas, ka pārkāpuma lietas ir līdzīgas, nenoved pie secinājuma, ka arī soda naudas apmēram jābūt vienādam. Tāpat jāņem vērā, ka iestādei pastāv zināma novērtējuma brīvība, nosakot soda apmēru. Tiesa var atcelt lēmumu par soda naudas piemērošanu, ja konstatē nozīmīgas kļūdas, kas ir ietekmējušas soda naudas noteikšanu. Citās lietās noteiktie soda naudas apmēri ir izmantojami vienīgi kā papildus identifikatori, kas noteiktos apstākļos palīdzētu nonākt pie secinājuma, ka sods pieteicējai ir noteikts nesamērīgi liels. Tomēr, neatkarīgi no citu lietu rezultātiem, apgabaltiesai ir jākonstatē, ka tieši pieteicējai ir noteikta nesamērīgi liela soda nauda.

[20] Aplūkojot publiski pieejamo informāciju par pieteicējas norādītājiem citiem gadījumiem, apgabaltiesa nekonstatē pazīmes, kas norādītu, ka pieteicējai noteiktais sods ir nesamērīgi liels.

No publiski pieejamās informācijas (centra mājas lapā, kurā ir publicēts 2017.gada 21.februāra lēmums Nr.9-pk, tāpat informācija ir iegūstama no publiski pieejama Administratīvās apgabaltiesas sprieduma lietā Nr.A420186317) apgabaltiesa konstatē, ka ar centra 2017.gada 21.februāra lēmumu Nr.9-pk komersantam ir piemērota soda nauda 6 000 *euro* apmērā. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju, šis komersants ir veicis 28 050 pagarinājumus, nodarot zaudējumus patērētājiem 89 606,18 *euro* apmērā. Līdz ar to noteiktā soda nauda 6 000 *euro* apmērā ir aptuveni 7 procenti no nodarīto zaudējumu apmēra. Pieteicējai noteiktā soda nauda 9000 *euro* arī ir aptuveni 7 procenti no nodarīto zaudējumu apmēra. Līdz ar to secināms, ka iestāde ir ņēmusi vērā patērētājiem nodarīto kaitējuma apmēru soda naudas noteikšanā, kas atbilst Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.² panta otrās daļas prasībām. Turklāt nav konstatējamas būtiskas novirzes soda apmēra noteikšanā, proti, soda nauda ir aptuveni 7 procenti no nodarīto zaudējumu apmēra.

Apgabaltiesa nekonstatē nozīmīgas novirzes arī citā pieteicējas pieminētajā lietā, proti, lietā, kurā komersantam tika piemērota soda nauda 80 000 *euro* apmērā, kas ir 0,24 procenti no komersanta apgrozījuma. Kā jau apgabaltiesa norādīja, uzņēmuma apgrozījuma rādītājs ierobežo maksimālo soda naudas apmēra lielumu. Šajā gadījumā arī ir jāņem vērā, ka maksimālais soda naudas apmērs ir ierobežots līdz 100 000 *euro*. Citam komersantam noteiktā soda nauda 80 000 *euro* apmērā ir tuvu maksimālajam soda naudas apmēram. Turklāt soda nauda ir aptuveni deviņas reizes lielāka par pieteicējai noteikto soda naudu.

Apkopojot minēto, apgabaltiesa nesaskata pazīmes, kas norādītu uz to, ka pieteicējai piemērotā soda nauda būtu nesamērīga, arī analizējot citiem komersantiem piemērotās soda naudas apmēru.

[21] Ar lēmumu Nr.1 pieteicējai ir izsniegta speciālā atļauja ar nosacījumu, ka pieteicējai līdz 2016.gada 31.oktobrim ir jānovērš pārkāpums, nodrošinot, ka kredīta kopējās izmaksas patērētājam kopā ar komisijas maksu par kredīta atmaksas termiņa pagarināšanu saistībā ar līgumu klientam nepārsniegs 0,25 procentus dienā par visu līguma darbības laiku, ja līguma darbības termiņš ar kredīta atmaksas pagarināšanu pārsniedz 30 dienas.

Licencē ietvertais Nosacījums pēc būtības ir PTAL 8.panta 2.³ daļas normas piemērošanas apraksts, kuru apgabaltiesa jau ir atzinusi par pamatotu.

Apgabaltiesas vērtējumā PTAL 8.panta 2.³ daļas piemērošana, kas atspoguļota Nosacījumā, pieteicējai bija jāpilda, ņemot vērā tiesību normas saturu. Līdz ar to Nosacījums ir tikai tiesību normas detalizētāks izklāsts. Konkrētajā gadījumā šāda Nosacījuma iekļaušana licencē bija pamatota, lai novērstu pārkāpuma turpināšanos. Pieteicējas prettiesiskā darbība bija ilgstoša, kā arī pieteicēja faktiski pauda viedokli, kas norādīja uz to, ka tā neatzīst pārkāpumu. Tādējādi pieteicēja plānoja turpināt negodīgu komercpraksi. Noteikumu Nr.245 43.1.apakšpunkts paredz, ka centrs ir tiesīgs pieņemt lēmumu par speciālās atļaujas anulēšanu, ja ir konstatēti būtiski patērētāju tiesību aizsardzību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumi. Pieteicējas veiktais pārkāpums ir atzīstams par būtisku patērētāju tiesību aizsardzību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumu, jo pieteicēja daudzkārtīgi (saskaņā ar pieteicējas datiem 46196 reizes) slēdza līgumus, kuros neievēroja PTAL 8.panta 2.³ daļas noteikumus par kredīta izmaksu maksimālajiem lielumiem. Līdz ar to šāda pārkāpuma izdarīšana jau pati par sevi varēja būt pamats licences atņemšanai.

Noteikumu Nr.245 11.3.apakšpunkts paredz, ka centrs, pieņemot lēmumu par speciālās atļaujas izsniegšanu, vērtē kapitālsabiedrības darbības atbilstību patērētāju tiesību aizsardzību regulējošo normatīvo aktu prasībām. Līdz ar to pārkāpumi bija jāņem vērā licences izsniegšanas procesa ietvaros. Nosacījuma iekļaušana bija centra izteikts norādījums, kas konkrētajā gadījumā bija nepieciešams, lai pieteicēja varētu pareizi prognozēt centra turpmāko rīcību. Lietas apstākļi norāda uz to, ka tieši lēmuma Nr.1 pieņemšana ar Nosacījumu nodrošināja to, lai pieteicēja izbeigtu prettiesisko darbību. Līdz ar to apgabaltiesa atzīst, ka Nosacījuma ietveršana lēmumā Nr.1 bija pamatota.

[22] Apkopojot minēto, apgabaltiesa konstatē, ka lēmumi Nr.1 un Nr.2 ir tiesiski un pamatoti. Ņemot vērā, ka nav konstatējams lēmuma Nr.1 prettiesiskums, nav pamata arī apmierināt pieteicējas prasījumu par zaudējumu atlīdzināšanu 319 418,83 *euro* apmērā.

Pirmās instances tiesas spriedums kopumā ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt SIA „VIA SMS” pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru SIA „VIA SMS” tiktu izsniegta speciālā atļauja patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai bez nosacījuma līdz 2016.gada 31.oktobrim novērst Patērētāju tiesību aizsardzības centra ierosinātajā lietā Nr.F-201 konstatēto Patērētāju tiesību aizsardzības likuma pārkāpumu un atlīdzināt zaudējumus 319 418,83 *euro* apmērā.

Noraidīt SIA „VIA SMS” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2017.gada 21.februāra lēmuma Nr.8-pk atcelšanu.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis referents	(paraksts)	V.Poķis
Tiesneši	(paraksts)	U.Mihailova
	(paraksts)	O.Priedītis

Noraksts pareizs

Administratīvās apgabaltiesas

tiesnesis

V.Poķis

2018.gada 23.oktobrī